

РЕШЕНИЕ

№ 2377

гр. София, 12.04.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 32 състав,
в публично заседание на 10.03.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Красимира Милачкова

при участието на секретаря Детелина Начева, като разгледа дело номер **717** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на М. М. Р. против отказ, обективиран в писмо изх. № РНД20-ГР94-1893/1/18.12.2020г. на район „Надежда“ на Столична община (СО). Ответникът в писмено становище излага подробни аргументи в подкрепа на виждането си, че жалбата е недопустима поради липса на процесуална легитимация на жалбоподателя.

След като обсъди доводите на страните и приетите по делото доказателства, съдът в настоящия състав приема следното от фактическа и правна страна.

Жалбата е допустима, като подадена в законоустановения за това срок от лице, което има правен интерес от оспорването. Разгледана по същество, тя е основателна.

Производството пред административния орган е било образувано по искане на жалбоподателката от 13.12.2020г., отправено до кмета на район „Надежда“ на СО за издаване на удостоверение за наследници на починалата Я. И. К., за чиято смърт бил съставен акт № 0911/04.12.2020г. в същия район на СО (л.50 от делото). Актът е посочен със своя номер, дата и издател в искането. Последното не било уважено, като отказът е обективиран в процесното писмо. Издателят му посочил, че на граждани на Европейския съюз се издава Европейско удостоверение за наследници от районния съд по последен постоянен адрес на починалото лице уреден в Глава петдесет и осма "б" от Гражданския процесуален кодекс (ГПК) чл. 627е (ДВ, бр.15 от 2016г.) когато българския съд е международно компетентен съгласно чл 4, 7, 10 и 11 от Регламент

(ЕС) № 650/2012г., заявлението за издаване на европейско удостоверение за наследство се подава пред районния съд по последен постоянен адрес на починалия, ако такъв липсва - по последния му адрес в страната, а при липса на адрес в страната - пред Софийския районен съд (СРС). По тези съображения, било необходимо да се подаде заявление във формата на формуляр от един от наследниците пред СРС за издаване на Европейско удостоверение за наследници на Я. И. К..

Този отговор обективира отказ по искането за удостоверение за наследници, тъй като удостоверение не е издадено, а при това, от името на адресата на искането се заявява становище, че този адресат не дължи издаване на посоченото удостоверение. Оспореното писмо е индивидуален административен акт по смисъла на чл.21 ал.3 от АПК, тъй като с него се отказва издаването на документ от значение за признаване или упражняване на права и задължения. Съгласно § 8 от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на АПК, уредените в кодекса производства за издаване на индивидуални административни актове и тяхното обжалване по административен и съдебен ред се прилагат и при извършването на административни услуги, както и при обжалването на отказите за извършването им, освен ако в специален закон е предвидено друго. Съгласно § 5 от ПЗР на Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012г. за издаване на удостоверения въз основа на регистъра на населението (Наредбата), издадена на основание чл. 24, ал. 2 от Закона за гражданската регистрация (ЗГР), за неуредени въпроси във връзка с издаването на удостоверения въз основа на регистъра на населението се прилагат разпоредбите на АПК. Следователно, жалбата е насочена срещу отказ за извършване на административна услуга, който отказ е обективиран в оспорения акт. Отказът е незаконосъобразен.

Неотносими в случая са цитираните в писмото разпоредби на ГПК и Регламент (ЕС) № 650/2012г. на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения и приемането и изпълнението на автентични актове в областта на наследяването и относно създаването на европейско удостоверение за наследство (ЕУН). С искането от 13.12.2020г. жалбоподателката не е заявила издаване на ЕУН и само по себе си обстоятелството, че се касае за лице, което не е български гражданин, по никакъв начин не освобождава администрацията от задълженията ѝ съобразно ЗГР. Наред с това, ЕУН е предназначено да се използва от наследници, заветници с преки права върху наследството и изпълнители на завещания или управители на наследствено имущество, на които се налага в друга държава членка на ЕС съответно да докажат правното си положение или да упражнят правата си на наследници или заветници и/или правомощията си на изпълнители на завещания или управители на наследствено имущество /чл. 63, § 1 Регламент (ЕС) № 650/2012/. В случая не се установяват, нито се твърдят подобни обстоятелства. Обратно, жалбоподателката сочи, че се цели доказване правата на наследник на територията на Република България. Ето защо, не е необходимо и издаването на ЕУН. В тази връзка следва да се отбележи и, че използването на ЕУН не е задължително, поради което то не заменя вътрешните документи, използвани за сходни цели в държавите членки – така, изрично в чл. 62, § 2 и § 3 Регламент (ЕС) № 650/2012: „същевременно, след като бъде издадено за ползване в друга държава членка, удостоверението поражда правните последици, изброени в член 69, и в държавата членка, чиито органи са го издали в съответствие с настоящата глава“. Следователно, ЕУН не подлежи на задължително издаване в съответната държава-членка, когато целените с него последици, ще настъпят на

нейната територия.

Приложима в случая е изцяло националната правна уредба – ЗГР и цитираната по-горе Наредба, съгласно чиито чл.2, ал.1 „удостоверения въз основа на регистъра на населението се издават от кмета на общината, на района или на кметството или от определени от тях длъжностни лица от общинската администрация“. Въз основа на регистъра на населението общинската администрация издава удостоверения - чл. 24, ал. 1 ЗГР. Задължението за попълване и поддържане на регистрите на населението, от които да се черпи информация, вкл. и с оглед издаване на удостоверения за наследници, е възложено на администрацията на общината. Именно кметът на района в случая е административният орган, постановяващ индивидуални административни актове по реда на ЗГР. Тази материална компетентност може да бъде делегирана на длъжностни лица от общинската администрация. С представената заповед №РНД16-РД15-994/11.11.2016г. на кмета на района е възложено произнасянето по искания за издаване на удостоверения въз основа на регистъра на населението на две лица, едното от които е посочено като издател на процесното писмо.

Съгласно чл. 1, ал. 3 ЗГР „гражданската регистрация включва съвкупност от данни за едно лице, които го отличават от другите лица в обществото и в семейството му в качеството на носител на субективни права, като име, гражданство, семейно положение, родство, постоянен адрес и др.“, като за физическите лица в Република България се основава на данните в актовете за тяхното гражданско състояние и на данните в други актове, посочени в закон /чл. 2, ал. 1 ЗГР/. При това получаването на информация за едно физическо лице, вкл. и за неговите наследници, се извършва въз основа на Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението (ЕСГРАОН), представляваща национална система за гражданска регистрация на физическите лица в Република България и източник на лични данни за тях /чл. 100 ЗГР/. Функциите на ЕСГРАОН са: 1. създаване и поддържане на регистри на актове за гражданско състояние; 2. създаване и поддържане на Национален електронен регистър на актове за гражданско състояние; 3. създаване и поддържане на регистър на населението в електронен вид и който формира Национална база данни „Население“ /чл. 22, ал. 1 ЗГР/; 4. еталондържател за уникалния административен идентификатор на физическите лица - ЕГН, и създаване и поддържане на регистъра на единните граждански номера; 5. създаване и поддържане на националния класификатор на настоящите и постоянните адреси в Република България; 6. осигуряване на информационно и административно обслужване на законодателната, изпълнителната и съдебната власт /чл. 101 ЗГР/.

Съгласно чл. 9 от Наредбата, „за удостоверяване на наследниците по закон на починало лице се издава "Удостоверение за наследници по образец“, което, както бе посочено по-горе, се осъществява от длъжностното лице по гражданското състояние в общината или района /съставна административно-териториална единица на общината по смисъла на Закона за административно-териториалното устройство на Република България/. Производството по издаването на удостоверения за наследници стартира по заявление на наследниците на лицата, за които се отнася, както и на трети лица, когато са им необходими за изпълнение на техни законоустановени правомощия или когато същите са изрично упълномощени с нотариално заверено пълномощно от лицата по чл. 5, ал. 1 от Наредбата. Данните от ЕСГРАОН се предоставят на българските и чуждестранните граждани, както и на лицата без гражданство, за които се отнасят, а също така и на трети лица, когато тези данни са от значение за

възникване, съществуване, изменение или прекратяване на техни законни права и интереси /чл. 106, ал. 1, т. 1 ЗГР/, като отказът за предоставянето им подлежи на обжалване по реда и условията на АПК /чл. 107 ЗГР/.

Удостоверението за наследници се издава въз основа на данните, съдържащи се в Национална база данни „Население“ и Локална база данни „Население“ /част от регистъра на населението по чл. 22, ал. 4 ЗГР/, както и на данни от регистрите на актовете за гражданско състояние /чл. 4, ал. 1 и ал. 2 от Наредбата/. В регистрите на актовете за гражданско състояние се вписват събитията по чл. 1, ал. 2 /раждане, брак и смърт/ за всички лица, които към момента на настъпване на събитието са български граждани, и за лицата, които не са български граждани, но към момента на настъпване на събитието се намират на територията на Република България, а в регистъра на населението се вписват: 1. всички български граждани; 2. чужденците, които са: а) (доп. - ДВ, бр. 9 от 2011 г.) получили разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България; б) (отм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., в сила от 20.05.2011 г.); в) (доп. - ДВ, бр. 54 от 2002 г., в сила от 01.12.2002 г.) получили статут на бежанец или хуманитарен статут или на които е предоставено убежище в Република България /чл. 3, ал. 1-2 ЗГР/.

Съгласно чл. 10, ал. 1 от Наредбата, „удостоверение за наследници се издава само за лица, които към датата на смъртта си са подлежали на вписване в регистъра на населението и за които има съставен акт за смърт“. Видно от представеното удостоверение, починалата е имала разрешено постоянно пребиваване в страната от 1977г. (л.51). Съгласно чл. 3, ал. 2, т. 1, б. „а“ ЗГР, че в регистъра на населението се вписват чужденците, които са получили разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България. Безпротиворечиво се установява от приетите по делото писмени доказателства, всички те достъпни на общинската администрация, че починалата Я. И. К. е била вписана в регистъра на населението. Тя е имала и единен граждански номер, който не е отбелязан в акта за смърт, но се съдържа в удостоверението за вписване в картотечния регистър на населението (л.64). Номерът е отбелязан и в издаденото от район „Надежда“ удостоверение за съпруг/ а и родствени връзки с изх. № УГ01-2022/22.02.2021г. Установява се и от служебно извършената справка в Национална база данни „Население“, че в нея са налични данните за починалата, включително ЕГН, съпруг (починал) и деца. И двете посочени в чл.10, ал.1 от Наредбата условия са налице в случая – Я. И. К. е подлежала на вписване (и вписана) в регистъра на населението и за нея има съставен акт за смърт. Ето защо, кметът на района е длъжал да издаде удостоверение за наследници, като в тази връзка ирелевантно е нейното гражданство, както и другите обстоятелства, сочени от страна на ответника.

Не съществува правно основание издаването на удостоверение за наследници да бъде поставено в зависимост от гражданството на заявителя, щом той е измежду наследниците (или другите лица, посочени в чл.5 от Наредбата). Ето защо, неоснователен е доводът в тази насока, изложен в становището на ответника. В случая, че същият е намирал, че информацията за заявителя, с която служебно разполага предвид правомощието му по чл.18 от Наредбата, не е достатъчна, за да заключи, че жалбоподателката М. М. Р. е лице, идентично с вписаното с различни имена в регистъра на населението, кметът на района е длъжал да събере служебно необходимата за изясняване на това обстоятелство информация. В тази връзка, не съществува пречка да изиска и от заявителя декларация за посоченото

обстоятелство на основание чл.43 АПК. Липсата на тази информация обаче не може да бъде основание за отказ за издаване на удостоверение или насочване на заявителя да поиска друг вид документ – в случая, ЕУН, от друг орган. Видно от удостоверение за наследници изх. № ГР-0104-1873/14.10.2015г. на район „Надежда“, администрацията е разполагала с всички необходими данни и относно идентичността на лицето с различни имена, тъй като жалбоподателката е индивидуализирана и отбелязана като наследник на И. В. К., съпруг на Я. И. К.. Аналогичен извод, че релевантната информация е била налична и достъпна, следва и от представеното удостоверение за съпруг/ а и родствени връзки с изх. № УГ01-2022/22.02.2021г.

Във връзка с доводите на ответника следва да се отбележи и, че възможната непълнота на достъпните бази данни също не може да обоснове отказ за издаване на удостоверенията, дължими от административния орган. Изцяло в правомощията на последния е текущо да следи за такива непълноти и своевременно и незабавно да ги отстранява. Не може да се приеме, че е допустимо данни за лице, с постоянно пребиваване в страната от 1977г., да бъдат актуални към 01.01.2007г., според твърдението в становището на ответника. Не може да бъде споделено и виждането, че неизпълнението на задълженията на администрацията да поддържа актуална информация има за последица издаване на ЕУН.

Предвид изложеното и като прецени оспорения акт на основание чл.168, ал.1 АПК съдът в настоящия състав приема, че отказът е постановен в изискуемата форма от компетентен орган, но при съществено нарушение на административнопроизводствените правила, в несъответствие с материалноправните разпоредби и целта на закона.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 1 АПК в полза на жалбоподателя следва да бъдат присъдени направените по делото разноски в общ размер на 550 /петстотин и петдесет/ лева, от които 540лв. - платено по договор за правна защита и съдействие адвокатско възнаграждение и 10 лв. – държавна такса. Сумата следва да бъде заплатена от СО, която съгласно чл.14 от Закона за местното самоуправление и местната администрация е юридическо лице.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, чл. 173, ал. 2 АПК и чл. 174 АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ отказ, обективиран в писмо изх. № РНД20-ГР94-1893/1/18.12.2020г. на район „Надежда“ на Столична община.

ИЗПРАЩА преписката на кмета на район „Надежда“ на Столична община за ново произнасяне в 7-дневен срок по искане за издаване на удостоверение за наследници на Я. И. К., с ЕГН [ЕГН], подадено на 13.12.2020г. от М. М. Р., съобразно задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, изложени в мотивите по-горе.

ОСЪЖДА Столична община да заплати на М. М. Р., представлявана от Р. Р. Д., с ЕГН [ЕГН], сумата 550 (петстотин и петдесет) лева – разноски по делото.

Решението подлежи на касационно обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му, пред Върховния административен съд.

Съдия:

